C/2025/6238

21.11.2025

Komisjoni teatis

Suunised portaali „Safety Business Gateway“ praktiliseks rakendamiseks vastavalt määruse (EL) 2023/988 artikli 27 lõikele 2

(EMPs kohaldatav tekst)

(C/2025/6238)

SISUKORD

Sisukord

1. Sissejuhatus 2
2. Mis on portaal „Safety Business Gateway“? 2
3. Ettevõtjate kohustus kasutada portaali „Safety Business Gateway“ 2
4. Teave, mille turujärelevalveasutused saavad portaali „Safety Business Gateway“ kaudu 4
5. Juurdepääs portaalile „Safety Business Gateway“ 5
   5.1. Kuidas pääseb portaali „Safety Business Gateway“? 5
   5.2. Kellel on portaalile juurdepääs? 5
6. Keeled 5

1. **Sissejuhatus**

Käesolevas teatises esitatakse suunised portaali „Safety Business Gateway“ praktiliseks rakendamiseks ning selle kohta, kuidas ettevõtjad ja turujärelevalveasutused saavad sellele digiväravale juurdepääsu ja seda kasutada kooskõlas üldise tooteohutuse määrusega ([1]).

See teatis on vaid juhenddokument – õiguslikult siduv on ainult liidu õigusaktide tekst. Õiguse siduv tõlgendamine peab põhinema määruse tekstil ja vahetult Euroopa Liidu Kohtu otsustel. Teatises esitatud teave on üldist laadi ja ei ole mõeldud konkreetselt ühelegi isikule ega üksusele.

Euroopa Komisjon ega ükski komisjoni nimel tegutsev isik ei vastuta selles teatises sisalduva teabe kasutamise eest. Juhendit võidakse edaspidi muuta.

2. **Mis on portaal „Safety Business Gateway“?**

Portaal „Safety Business Gateway“ on osa veebiportaalist „Safety Gate“, mille kaudu peavad ettevõtjad teavitama liikmesriikide turujärelevalveasutusi ohtlikest toodetest ja õnnetustest ning sammudest, mis on astutud nende ohtlike toodete ja õnnetustega tegelemiseks, nagu on kirjeldatud üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõikes 8, artikli 10 lõikes 2, artikli 11 lõigetes 2 ja 8, artikli 12 lõikes 4 ning artiklites 20 ja 22. Ettevõtjad on kohustatud kasutama aruandekohustuste täitmisel portaali „Safety Business Gateway“. Lisaks võivad tootjad seda kasutada ka tarbijate hoiatamiseks kooskõlas üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõikega 9.

3. **Ettevõtjate kohustus kasutada portaali „Safety Business Gateway“**

Teatavates olukordades peavad ettevõtjad kasutama portaali „Safety Business Gateway“ sõltuvalt oma rollist tarneahelas, vastavalt sellele, kas nad tegutsevad ettevõtjana (st tootja, volitatud esindaja, importija, levitaja, tellimuste täitmise teenuse osutaja või muu füüsiline või juriidiline isik, kelle suhtes kohaldatakse kohustusi seoses toodete valmistamise või turul kättesaadavaks tegemisega vastavalt üldise tooteohutuse määrusele) või internetipõhise kauplemiskoha pakkujana.

Üldise tooteohutuse määrusega ettenähtud teateid peavad portaali „Safety Business Gateway“ kaudu esitama ettevõtjad ja internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujad, kes on seotud konkreetse tootega, mille kohta esitatakse teade vastavalt üldise tooteohutuse määruse artiklitele 9, 10, 11, 12 ja 22 või õnnetuse korral üldise tooteohutuse määruse artiklile 20. Seetõttu ei saa muud kolmandad isikud (nt konkurendid) portaali „Safety Business Gateway“ kaudu teateid esitada.

Õnnetused, millest ettevõtjad peavad üldise tooteohutuse määruse artikli 20 kohaselt teatama, puudutavad toote kasutamisega seotud juhtumeid, kui on põhjustatud isiku surm või toote kasutamine on avaldanud tõsist kahjulikku mõju isiku tervisele ja kaitstusele. Kahjulik mõju võib olla alaline või ajutine ning selle hulka võivad kuuluda vigastused, muud kehakahjustused, haigused ja kroonilised tervisemõjud ([2]). Üldise tooteohutuse määruse artikli 20 lõike 1 kohaselt on portaali „Safety Business Gateway“ kasutamine õnnetustest teatamiseks kohustuslik kõigi toodete puhul, sealhulgas nende puhul, mille suhtes kohaldatakse ka üldise tooteohutuse määruse artikli 3 punktis 27 määratletud liidu ühtlustamisõigusakte.

Tootjad ja volitatud esindajad

Üldise tooteohutuse määruse kohaselt on tootjal kohustus teavitada turujärelevalveasutusi tootest, kui tootja arvab või tal on põhjust arvata, et toode on ohtlik (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõike 8 punkt c), ning teavitada tarbijaid võetud parandusmeetmetest (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõike 8 punkt b).

([1]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 10. mai 2023. aasta määrus (EL) 2023/988, milles käsitletakse üldist tooteohutust ja millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1025/2012 ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi (EL) 2020/1828 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2001/95/EÜ ja nõukogu direktiiv 87/357/EMÜ (EMPs kohaldatav tekst); ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/988/oj.

([2]) Vt üldise tooteohutuse määruse artikli 20 lõige 2.

1. näide. Tootja avastab, et tema toodetud klapptool võib inimese raskuse all katki minna, mistõttu inimene võib kukkuda ja viga saada. Sellisel juhul peab ettevõtja võtma vajalikud parandusmeetmed, teavitama sellest tarbijaid ja teatama olukorrast turujärelevalveasutustele portaali „Safety Business Gateway“ kaudu.

See kohustus laieneb ka volitatud esindajale, kes peab teavitama pädevaid riiklikke asutusi ohtlikest toodetest ja õnnetustest portaali „Safety Business Gateway“ kaudu, kui tootja ei ole seda veel teinud (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 10 lõike 2 punkt c).

Kui tootja saab teada, et toode on põhjustanud õnnetuse, peab tootja õnnetusest teatama portaali „Safety Business Gateway“ kaudu (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 20 lõige 1) põhjendamatu viivituseta pärast õnnetusest teadasaamist. Kui tootja asukoht ei ole ELis, peab vastutav isik tagama, et õnnetusest teatatakse portaali „Safety Business Gateway“ kaudu.

Lisaks võivad tootjad kasutada portaali „Safety Business Gateway“, et hoiatada tarbijaid ohtlike toodete eest (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõike 8 punkt c ja artikli 9 lõige 9).

Importija

Importijad on kohustatud teatama ohtlikest toodetest järgmistes olukordades.

— **Tooted, mida ei ole veel turule lastud.** Kui importija avastab enne toote turulelaskmist, et toode on ohtlik, peab importija sellest teavitama toote tootjat ja tagama, et turujärelevalveasutusi teavitatakse portaali „Safety Business Gateway“ kaudu (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 11 lõige 2). See tähendab, et vastava info peab portaali „Safety Business Gateway“ kaudu saatma tootja või seda peab tegema importija.

— **Tooted, mis on juba turule lastud**. Kui importija arvab või tal on põhjust arvata, et toode, mille ta on turule lasknud, on ohtlik, peab importija viivitamata: i) teatama sellest tootjale (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 11 lõike 8 punkt a); ii) tagama, et võetakse vajalikud parandusmeetmed (kui tootja ei ole vajalikke parandusmeetmeid võtnud, peab importija need viivitamata ise võtma) (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 11 lõike 8 punkt b); iii) tagama, et tarbijaid teavitatakse sellest kohe (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 11 lõike 8 punkt c), ning iv) teavitama sellest portaali „Safety Business Gateway“ kaudu asjaomaseid turujärelevalveasutusi (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 11 lõike 8 punkt d).

2. näide. Äriühing impordib küünlajalgu. Pärast toote turulelaskmist avastab importija, et küünalt hoidvad kruvid võivad lahti tulla ja küünal võib põrandale kukkuda, mis võib põhjustada tulekahju või põletusi. Selle stsenaariumi korral peab äriühing teavitama tootjat tootega seotud riskist ja kontrollima, kas tootja võtab vajalikud parandusmeetmed, teavitab sellest tarbijaid ja teatab juhtumist turujärelevalveasutustele portaali „Safety Business Gateway“ kaudu. Kui tootja ei võta tulemuslikke parandusmeetmeid, peab importija võtma need ise.

— **Õnnetustest teatamine.** Kui importija on teadlik tema poolt turule lastud või turul kättesaadavaks tehtud toote põhjustatud õnnetusest, peab importija sellest põhjendamatu viivituseta tootjat teavitama. Seejärel peab tootja teatama õnnetusest portaali „Safety Business Gateway“ kaudu või andma importijale korralduse seda teha. Kui tootja asukoht ei ole ELis, peab importija tagama, et õnnetusest teatatakse (vt üldise tooteohutuse määruse artikkel 20).

Vastutav isik

Kui toote tootja asukoht ei ole ELis, peab vastutav isik üldise tooteohutuse määruse artikli 16 lõike 1 või määruse (EL) 2019/1020 artikli 4 lõike 1 tähenduses tagama, et talle teadaolevast õnnetusest teavitatakse portaali „Safety Business Gateway“ kaudu.

Levitaja

Levitaja on kohustatud võtma meetmeid, kui ta arvab, et toode on ohtlik või ei vasta üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõigetes 5, 6 ja 7 ning artikli 11 lõigetes 3 ja 4 sätestatud märgistamis- ja ohutusnõuetele. Näiteks võib juhtuda, et toode ei sisalda toote identifitseerimisandmeid, tootjat ja importijat identifitseerivat teavet või ohutusteavet ja selgeid juhiseid. Levitaja peab tagama, et turujärelevalveasutusi teavitatakse sellistest rikkumistest viivitamata portaali „Safety Business Gateway“ kaudu (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 12 lõike 4 punkt c). See tähendab, et vastava info peab portaali „Safety Business Gateway“ kaudu saatma tootja või importija või kui nad ei ole seda teinud, siis peab seda tegema importija.

3. näide. Äriühing levitab väikelastele mõeldud närimiskaelakeesid. Pärast toote turul kättesaadavaks tegemist saab äriühing teada, et kaelakeed võivad kergesti puruneda ja nende väikesed osad võivad laiali pudeneda. Alla 36 kuu vanused lapsed võivad neid kergesti suhu panna ja lämbuda. See on näide juhtumist, kus toote levitaja peab tagama, et turujärelevalveasutusi teavitatakse portaali „Safety Business Gateway“ kaudu (kas tootja või importija saadetud teatega või levitaja peab vastava info ise saatma, kui tootja või importija ei ole seda teinud).

Levitaja, kes on teadlik tema poolt turule lastud või turul kättesaadavaks tehtud toote põhjustatud õnnetusest, peab sellest põhjendamatu viivituseta teavitama tootjat. Tootja võib anda levitajale korralduse teatada tema nimel tootega seotud õnnetusest portaali „Safety Business Gateway“ kaudu (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 20 lõige 3).

Internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujad

Internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujad on samuti kohustatud portaali „Safety Business Gateway“ kaudu teavet edastama (vt üldise tooteohutuse määruse artikli 22 lõike 12 punkt d ja punkti e alapunkt ii). Internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujad peavad teavitama turujärelevalveasutusi portaali „Safety Business Gateway“ kaudu nii ohtlikest toodetest, millest nad on teadlikud ja mida nende veebiliideses pakuti, kui ka õnnetustest, millest neid on teavitatud ja millega kaasnes tarbija tervisele või kaitstusele tõsine risk või tegelik kahjustus, mille oli põhjustanud nende kauplemiskohas kättesaadavaks tehtud toode. Samuti peavad nad teavitama asjaomaseid kauplejaid ja ettevõtjaid viivitamata teabest, mille nad on saanud õnnetuste või ohutusega seotud küsimuste kohta, kui neil on teada, et need kauplejad pakkusid kõnealust toodet internetipõhise kauplemiskoha pakkuja liidese kaudu.

4. näide. Internetipõhise kauplemiskoha pakkujat teavitatakse tarbijakaebusega või ajakirjanduse vahendusel sellest, et tema kauplemiskohas müüdav plastnukk sisaldab keemilisi aineid, mis ei ole ELis lubatud ning mis kujutavad endast ohtu tarbijate tervisele ja kaitstusele. Selle stsenaariumi korral peab internetipõhise kauplemiskoha pakkuja teavitama ELi turujärelevalveasutusi ja esitama piisavalt infot tarbijate tervisele ja kaitstusele avalduva riski kohta portaali „Safety Business Gateway“ kaudu ning teavitama sellest ka kauplejat, kes pakkus toodet selle pakkuja internetipõhise kasutajaliidese kaudu.

4. Teave, mille turujärelevalveasutused saavad portaali „Safety Business Gateway“ kaudu

Portaali „Safety Business Gateway“ kaudu saavad ELi liikmesriikide turujärelevalveasutused ettevõtjatelt teavet ohtlike toodete kohta, mille ettevõtjad on turule lasknud või turul kättesaadavaks teinud, ning internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujatelt teavet ohtlike toodete kohta, mida on ELi tarbijatele nende internetipõhiste kasutajaliideste kaudu pakutud. Samuti saavad turujärelevalveasutused teavet õnnetuste kohta, mille on põhjustanud internetipõhiste kauplemiskohtade veebiliidestes kättesaadavaks tehtud tooted. Asjaomased turujärelevalveasutused analüüsivad kogu seda teavet. Kui riiklikud ametiasutused leiavad, et toode on ohtlik või muul viisil ei vasta üldise tooteohutuse määrusele, võtavad riiklikud turujärelevalveasutused asjakohaseid meetmeid. Kui toode kujutab endast tõsist ohtu tarbijate tervisele ja kaitstusele, on riiklikud ametiasutused kohustatud teatama tootest ja asjakohastest meetmetest kiirhoiatussüsteemi „Safety Gate“ kaudu. Kui tootest lähtuv risk on tõsisest riskist väiksem, peavad riiklikud ametiasutused igal juhul teavitama komisjoni ning võivad teatada tootest ja asjakohastest meetmetest sama süsteemi kaudu.

5. **Juurdepääs portaalile „Safety Business Gateway“**

Lisaks käesolevas teatises sisalduvale teabele on üksikasjalik tehniline teave portaali „Safety Business Gateway“ praktilise kasutamise kohta esitatud ettevõtjatele ja internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujatele mõeldud kasutusjuhendis ning riiklikele asutustele mõeldud kasutusjuhendis, ([3]) *mis on kättesaadavad veebiportaalis „Safety Business Gateway“* ([4]).

5.1. **Kuidas pääseb portaali „Safety Business Gateway“?**

Portaali „Safety Business Gateway“ leiate portaali „Safety Gate“ asjakohasest osast.

5.2. **Kellel on portaalile juurdepääs?**

Portaalile „Safety Business Gateway“ on juurdepääs järgmistel isikutel.

a) Ettevõtjad ja internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujad

Ettevõtjatel ja internetipõhise kauplemiskoha pakkujatel on juurdepääs portaalile „Safety Business Gateway“ kooskõlas üldise tooteohutuse määruse artikli 27 lõikega 1. Neil on juurdepääs ainult teabele, mis puudutab nende esitatud teateid.

Portaalile „Safety Business Gateway“ juurdepääsuks on vaja EU Logini kontot (komisjoni kohustuslik autentimisteenus).

b) Liikmesriikide turujärelevalveasutused

Turujärelevalveasutustel on juurdepääs portaalile „Safety Business Gateway“, et saada teavet ettevõtjate või internetipõhiste kauplemiskohtade pakkujate esitatud teadete kohta, nagu on osutatud punktis a. Portaalile „Safety Business Gateway“ juurdepääsuks on vaja EU Logini. Igal turujärelevalveasutusel on juurdepääs ainult vastavale liikmesriigile (vastavatele liikmesriikidele) esitatud teadetele.

c) Euroopa Komisjon

Euroopa Komisjon on portaali „Safety Business Gateway“ haldaja. Ettevõtjad saavad veebiportaalis teavet avaldada, et hoiatada tarbijaid üldise tooteohutuse määruse artikli 9 lõike 9 alusel.

6. **Keeled**

Portaal „Safety Business Gateway“ on kättesaadav kõigis Euroopa Liidu ametlikes keeltes ning islandi ja norra keeles.

([3]) NB! Portaali „Safety Business Gateway“ kasutusjuhend riiklikele asutustele on kättesaadav ainult liikmesriikide turujärelevalveasutustele.
([4]) Veebiportaali „Safety Business Gateway“ saab kasutada portaali „Safety Gate“ kaudu.